

Výprachtické noviny

ZDARMA

září 2006

ROČNÍK 10

ČÍSLO 9

LIST OBČANŮ VÝPRACHTIC, KOBURKY A VALTEŘIC

Zprávy z radnice

Vážení přátelé,

dovoľte nám, abychom Vás opět poinformovali o dění v naší obci v měsíci září.

Byla zahájena přístavba šaten a sociálního zařízení k tělocvičně základní školy Jindřicha Pravečka ve Výprachticích. Předpokládáme, že do konce tohoto roku bude stavba dokončena, dle zpracovaného projektu. Přístavba řeší šatny pro muže a ženy, oddělené sprchy a WC, úklidový kout apod.

Před dokončením je část fasády na kulturním domě ve Výprachticích. Z části se jedná o zateplenou fasádu. Jistě se mnozí z Vás zeptají, proč nebyla provedena fasáda kolem celé hospody. Důvodem je skutečnost, že ve štítových stěnách hospody bude dle projektu jiné uspořádání vstupů a oken. Totéž se týká zadního traktu hospody. Jelikož na rekonstrukci hospody se pracuje průběžně, předpokládáme, že se v dalších letech fasáda dokončí. Snažíme se, aby materiál použitý na fasádu byl co nejkvalitnější. Vrchní omítka bude proto silikonová probarvená. Návrh fasády zpracovala paní Ing. Indrová a věříme, že se Vám bude stejně líbit jako nám.

Pod hospodou se buduje potřebné zázemí pro kuchyň. Pomáhají nám i někteří lidé z vesnice a to je dobře. Ruku k dílu přiložil pan Šilar z „Malé strany“, pan Šopík, pan Vaníček, pan Mareš a další. Řady našich pracovníků posílil pan Klement, který se přistěhoval z Lanškrouna a věříme, že bude pro práci u obce přínosem.

Naší obci se podařilo získat dotaci ve výši cca 930.000,- Kč. Z uvedeného důvodu byla zahájena oprava části komunikace u výprachtické pily a rekonstrukce mostu, který se nachází u výprachtické pily, směrem na Dolní Heřmanice a na osadu Pláňava.

Část získaných finančních prostředků využijeme na opravu poškozené komunikace poblíž tohoto mostu. Uvedené je v souladu s projektem, na základě kterého nám ministerstvo pro místní rozvoj prostředky přidělilo.

Obec dále získala dotaci ve výši 100.000,- Kč, kterou použije na opravu místní komunikace vedoucí přes osadu Pláňava. Budeme se snažit opravit do zimy i některé další místní komunikace. Konkrétně se jedná o Malou stranu a Valteřice.

Dokončována je další etapa rekonstrukce veřejného osvětlení, jejíž náklady přesáhly 400.000,- Kč. Věříme, že po provedené rekonstrukci dojde ke zlepšení podmínek života na vesnici. Osvětlení řeší situaci na Haldě a v části úseku směrem na výprachtickou pilu.

Dotace ve výši 50.000,- Kč se podařilo získat pro oba sbory dobrovolných hasičů. SDH Výprachtice dotaci využije na nákup potřebného vybavení a SDH Koburk pak dokončí stavební úpravy havarijního stavu schodiště a budou provedeny další potřebné práce související s dovedením stavby do stádia kolaudace.

Do zimy nám zbývá realizovat ještě celou řadu akcí. Namátkou jmenujeme výměnu vodovodního potrubí u Faltových. Opravu části místní komunikace „Ve bráně“ směrem na Haldu apod.

Přejeme Vám ještě hodně pěkných dnů, které jsou potřebné k provedení všech prací, které je nutné před blížící se zimou udělat. Přesto Vás prosíme, abyste si udělali čas a pomohli našemu panu faráři Mgr. Ivo Kvapilovi při opravě výprachtického kostela. Vám všem, kteří jste si dokázali udělat čas a pravidelných brigád u kostela jste se zúčastnili, srdečně děkujeme. Poděkování patří zejména těm, kteří se těchto brigád účastní téměř každodenně.

Zastupitelstvo obce Výprachtice

SVOZ OBJEMOVÉHO A NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Vážení občané!

V sobotu **14. října 2006** provede v naší obci firma KOS s. r. o. Jablonné nad Orlicí svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Tím Vám vzniká možnost zajistit správným způsobem likvidaci nebezpečných odpadů, které se mohou vyskytovat v domácnosti. Dále můžete zlikvidovat odpad objemový, to je takový, který se běžně do popelnice nevejde. Svážet se bude odpad vzniklý pouze provozem domácností. To znamená, že např. odpad z opravy domu nebo drobné zemědělské činnosti zde likvidovat není možné. Likvidaci tohoto odpadu si lze smluvně zajistit.

Sbírány budou tyto nebezpečné odpady:

- oleje, tuky, filtry, znečištěné hadry
- barvy, lepidla, pryskyřice
- léky
- galvanické články (suché i mokré), akumulátory
- zářivky, výbojky
- ledničky, televize, rádia.

Sbírány budou tyto objemové odpady:

- díly nábytku, matrace, kotle, pneumatiky, boilers apod.

Odpad v žádném případě nemíchejte!

V patřičných obalech od vás odpad osobně převezmou pracovníci firmy KOS s. r. o. Jablonné nad Orlicí. Na OÚ je možné si vyvednout plastový pytel, do kterého můžete některé druhy nebezpečného odpadu nashromáždit.

SVOZOVÁ TECHNIKA BUDE STÁT NA TĚCHTO MÍSTECH:

sídliště Mertov	07.00 hod.
vedle řad. garáží za OÚ	07.30 hod.
Valteřice - zastávka	08.00 hod.
na Malé straně u Skalických	08.30 hod.
točna „U Kovárny“	09.15 hod.
na Haldě u kravína	10.00 hod.
sídliště Koburk	10.30 hod.
hasičská zbrojnice v Koburku	11.00 hod.
Chudoba u kravína	13.00 hod.

Pokud budete mít k likvidaci odpad, který nelze rukama zvládnout, prováděcí firma bude mít k dispozici drobnou techniku, která může na vaše požádání odpad naložit. Veškeré práce jsou však limitovány časem, který je pro každé stanoviště určen, proto se může stát, že se všem občanům nevyhoví.

Odpad předávejte pouze osobně!

Obecní úřad Výprachtice

Zprávy, informace, sdělení

firma KUKASPOL

oznamuje:

zimní svoz komunálního odpadu
bude zahájen**v pondělí****16. října 2006**a dále každé pondělí v následujících
týdnech.**INZERÁT**Hledáme brigádníka na vykopání
a zabetonování podezdívky plotu
v Dolních Heřmanicích.

Jedná se o práci na cca 6 hodin.

Za provedenou práci odměna 500,- Kč.

Volejte **731 512 935!****Zn.: SPĚCHÁ****Místní skupina
ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE
ve Výprachticích**uspořádá ve spolupráci s občanským sdružením
DIAKONIE BROUMOV**HUMANITÁRNÍ SBÍRKU**

- ◆ letního a zimního oblečení (dámské, pánské, dětské)
- ◆ lůžkovin, prostěradel, záclon, látek
(i zbytky látek, vlny)

Věci mohou být i poškozené, ale čisté, zabalené do igelitových pytlů či krabic, aby se nepoškodily transportem

Termín:

- ◆ **v pátek 13. října 2006**
od 17.00 hod. do 20.00 hod.
- ◆ **v sobotu 14. října 2006**
od 8.00 hod. do 10.00 hod.

Místo:

- ◆ **hasičská zbrojnice Koburk**

Za MS ČČK: **Marie Hanyšová** (tel.: 465391434)
Zdenka Chládková**CESTOPISNÁ PŘEDNÁŠKA S DIAPOZITIVY****RUSKO aneb Z HORNÍ ČERNÉ NA BAJKAL**
(příroda, cesta, lidé)V sobotu **11. listopadu 2006 o půl sedmé večer** v hasičské zbrojnici SDH KOBURK přednáší pan Václav Turek st.**SPOZ oznamuje****V říjnu budou oslavovat**

Jaroslava Vaníčková	Výprachtice 218	50 let
Jaroslava Hanzlíčková	Výprachtice 215	50 let
Stanislav Skalický	Výprachtice 39	50 let
Josef Hejl	Výprachtice 205	60 let
Hana Kulhánková	Výprachtice 191	60 let
Krystyna Křenková	Výprachtice 157	60 let
Jaroslav Klíma	Výprachtice 292	60 let
Marie Moravcová	Výprachtice 147	70 let

Vítej mezi námi

17. srpna 2006 se narodila

Daniela Patricie Kubcová Výprachtice 287

Život člověka čítá mnoho a mnoho všedních a také svátečních dní, některé z nich jsou zvláštní tím, že jim dá-

váme ještě označení *první* nebo stalo se *poprvé*. Takovým dnem bylo také pondělí 4. září 2006, kdy začal nový školní rok 2006/2007, byl to první školní den pro osm prvňáčků z Výprachtic. Do školy přišli ještě bez aktovek a v doprovodu rodičů.

Ve školní lavici jako školáci poprvé usedli: Radek Hajzler, Kristýnka Stejskalová, Alexandra Tosto, Tereška Jandějsková, Pepa Cink, Kristýnka Langrová, Romanka Vaníčková a Toník Vaníček. Přivítání dětí a rodičů ve škole zahájila básničkami děvčata z 5. třídy: Martina Bártová, Lucka Cinková a Darina Karvaiová.

Po uvítání starosty obce JUDr. Miroslava Stejskala a ředitele školy Mgr. Petra Fiebigera zaznamenaly děti do obecní kroniky svůj podpis - obrázek. Každý do svého okénka namaloval červenou, žlutou, modrou či zelenou pastelkou domeček, kytičku, traktor, srdíčko.

Během slavnostního zahájení 1. třídy děti fotografoval pan Jan Skalický, kterému tímto děkujeme, domů si děti odnesly malý balíček s ovocem a sladkostmi, které připravil SPOZ.

První zářijové pondělí byl hezký, slunečný, podzimní den naplněný úsměvem a pohodou a myslím že i pěkným zážitkem z prvního školního dne. Přejeme všem prvňáčkům a školákům vůbec, aby nový školní rok byl úspěšný, bezproblémový, aby ho využili k získání nových vědomostí a znalostí, stejně jako ke sportovním a kulturním aktivitám.

Za SPOZ **Marie Hanyšová**

Zprávy z Klubu důchodců**PŘÁTELSKÉ SETKÁNÍ „U JANA“**

12. září pořádali výprachtičtí důchodci „Přátelské setkání“. Spolu s nimi se tohoto setkání zúčastnili i přátelé důchodci z okolí. Sál hostince „U Jana“ byl naplněn do posledního místa.

Po úvodních slovech Josefa Besperáta vystoupily v programu zákykně pěveckého a tanečního souboru zdejší školy pod vedením učitelek Ing. Mileny Bártové, Mgr. Hany Katzerové, Mgr. Eugenie Dajčové a klavírnímu doprovodu Jany Štefanové. Setkání důchodců přišel pozdravit starosta obce JUDr. Miroslav Stejskal. Po celé odpoledne pro dobrou náladu a k tanci vyhrávala hudba Svatebčanka z Jamného nad Orlicí.

Dobře bylo postaráno i o pohoštění. Místní důchodkyně upekly velké výprachtické koláče a o to, aby nikdo netrpěl hladem a žízní se postaral personál hostince „U Jana“. Hezké odpoledne a dobrou náladu znásobily mnoha účastníkům pěkné a hodnotné ceny bohaté tomboly. Důchodci z Klubu důchodců ve Výprachticích a Koburku všem, kteří přispěli do jejich tomboly, moc děkují za podporu a přízeň.

Sponzoři akce:

AGROSPOL Výprachtice s.r.o., Firma ELIS s.r.o. - Ing. Jiří Oliva, OVAZ - zámečnictví Luboš Merta, OEZ s.r.o., provoz Výprachtice, Stavební práce - Radek Hajzler, Dřevařská výroba - David Petr, Obchod IVY - Marie Beranová, Zámečnictví - Jindřich Beran, Česká pojišťovna (Luboš Dušek), KJK - Jiří Katzer, Hostinec „U Jana“ - Evžen Uhrová, Truhlářství - Miroslav Falta, Výroba dřevěných hraček - Ladislav Chládek, Prodejna potravin - Magda Vaníčková, JUDr. Miroslav Stejskal, Jarmila Smejkalová, Roman Besperát, Irena Skalická, Josef Mikan, Ludmila Beranová, Božena Lerschová.

MALÁ EXKURZE DO MINULOSTI

V letošním roce uplyne 25 let od úmrtí zaslužilého lanškrounského kronikáře, archiváře a muzejního pracovníka, výprachtického občana Jindřicha Chládky (Perníkář). U nás ve Výprachticích bydlel v domě čp. 24, kde dnes bydlí Jiří Pfeifer.

Pan Chládek se funkci kronikáře věnoval dvě desetiletí ve své životní zralosti. Mnozí z nás si pamatujeme na jeho články, ve kterých skvěle vyprávěl o historii a osudech našeho kraje. Ve stovkách článků vylíčil skoro všechna světlá i temná období lanškrounské historie a okolí v 19. století.

Hospodářský život zůstal v tomto století pozadu oproti okolním krajům. Průmyslu zde nebylo. Jen Ch. P. Erxleben zřídil v roce 1802 v Sázavě tkalcovnu a bělidlo, kde našlo skromné zaměstnání jen málo dělnictva. Lanškrounsko se v té době vyliďňovalo. Desítky občanů odcházeli do ciziny, zejména do Německa, aby v Brémách, Hamburku a jinde uhájili své živobytí, kde se vždy jako dobří pracovníci osvědčili.

Obchod a řemesla sloužily jen pro Lanškroun a okolí. Obchod byl provozován po většině po domech. Podomní obchodníci navštěvovali domácnosti a dům od domu nabízeli střížní zboží, hliněné a plechové nádoby, spotřební zboží všeho druhu, ovoce, zeleninu, cukroví a podobně. Obchod se neomezoval jen na prodej zboží, ale i výkup zemědělských plodin a výrobků se děl také podomně. Z hospodářství bylo vykoupeno máslo, vejce, tvaroh, drůbež, dobytek jatečný i chovný. Dohazovači zprostředkovali koupi i prodej nemovitostí, různých věcí, občas zprostředkovali i sňatky, jako tomu bylo v Prodané nevěstě.

Tehdy nebyly ještě žádné silnice jen cesty a tak podomní obchodníci užívali ke svým obchůzkám pěšinu a „stežníků“, jeden takový výraz se dochoval až do dneška v Horní Čermné. Osada se tam nazývá Stežník a kde dodnes vede pěšina spojující Horní Čermnou a Haldu. Tyto poměry nutily podomní obchodníky, aby se

opatřovali řádnou obuví, dobře pracovanými botami, opatřenými cvoky a podkůvkami a často napuštěnými zapáchajícím rybím tukem „fištrónem“.

Do doby než byla zavedena pravidelnější poštovní služba, obstarávali tito obchodníci také různé služby, vzkazy, objednávky apod. Teprve v šedesátých letech, dnes už předminulého století, byla zavedena pravidelnější služba doručovací a to obcházela tzv. posel a ten obcházela více vesnic, vypomáhal si pišťalkou, nebo trubkou a tak přivolával občany z usedlostí a chalup k cestám a tam jim pak zásilky předal.

I po zavedení pravidelné poštovní služby doručovací zůstali ve vesnicích obecní sluhové, kteří jednou nebo dvakrát týdně docházeli do Lanškrouna a vyřizovali občanům různé posílky, nákupy, které pak do obcí na trakačích rozváželi. Posledními takovými zprostředkovateli byli Stejskal z Výprachtic a Langhamer z Orliček, které někteří ze starší generace ještě pamatovali. Vždy v sobotu za odměnu několika krejcarů na trakaři převáželi různé nákupy a vždy se přímo prohýbali pod nákladem. Pod Nepomuky jim vždycky chodil naproti jeden z příslušníků rodiny a pomáhal táhnout provazem náklad na trakaři.

Také někteří podomní obchodníci se střížním zbožím mívali nosiče zboží opatřené sukovicí, která mu sloužila hlavně k nošení rance na rameni.

Podomní Židé byli svým zevnějškem a výrazem obličeje všude známí. Ti nakupovali kůžky z králků, zajíců, koček a psů.

Řezníci nákupčí byli výrazní svými černobíle kostkovanými kabáty a byli sledováni tažnými psy, kteří obstarávali svým štěkotem a dorážením službu poháněče dobytka.

Sklenáři nosili na zádech dřevěné „krosny“. V nich měli zásobu skla na zasklívání, náčiní, zrcadla a obrazy. Stejně takzvaní „sklínkaři“ nabízeli spousty užitkového skla.

Pravidelnými obchodníky byli odběratelé drůbeže, másla, vajec a tvarohu. Ti nosili na zádech putny nebo nůše, aby pak jednou týdně odnesli vše do Lanškrouna. Nakupovači dobytka a koní se vyznačovali zelenými vestami a stříbrnými řetízky u kapesních hodinek.

Po roce 1848 byly zrušeny vrchnostenské úřady. Podle zákona z roku 1849 měla být obec svobodná a měla být spravována zastupitelstvem voleným občany. První volby ve Výprachticích byly roku 1850.

V tomto roce je zřízen poštovní úřad v Lanškrouně. Do Výprachtic chodí posel dvakrát týdně. Vlastní pošta je zřízena ve Výprachticích roku 1894 a je připojena na poštu v Jablonném nad Orlicí. Má denní potahovou dopravu a jsou jí přiděleny obce Valteřice, Koburk, Heřmanice, Rýdrovice.

V roce 1850 je zřízen v Lanškrouně četnický sbor a od roku 1857 je četnická stanice ve Výprachticích a spadají pod ní obce Koburk, Valteřice, Heřmanice, Rýdrovice, Čenkovice a Orličky.

V Lanškrouně byla v roce 1871 postavena továrna na tabákové výrobky a o 14 let později byla vybudována železniční trať Rudoltice - Lanškroun.

V roce 1832 se začalo jezdit po nové silnici z Litomyšle do Lanškrouna. Z Čenkovic do Výprachtic byla postavena silnice v roce 1869 a v roce 1870 se pokračovalo do Nepomuku a o rok později do Lanškrouna.

Ke konci 19. století vznikají ve větších obcích hospodářské instituce. Roku 1896 byl u nás založen svépomocný peněžní ústav tzv. spořitelní a záložní spolek. Hospodářský spolek nevyvíjel činnost a brzy zanikl.

V roce 1870 byla postavena tírna lnu v Čenkovicích a v roce 1904 založeno ve Výprachticích lnářské družstvo a tírna byla postavena v roce 1905.

Elektrický proud byl zaveden do Výprachtic až v roce 1936.

Zprávy z Dětského domova

ŽIJÍ VEDLE NÁS

Je toho mnoho, co o dětech z Dětského domova nevíme. Někdy možná ani vědět nechceme, protože odedávna přebývá v podvědomí občanů názor, že tyto děti patří tak nějak na okraj společnosti. Pravdou by měl být opak.

Nebude tedy na škodu, když si o nich něco povíme. Nejbližší dětský domov je v Homí Čermné. Celá řada výprachtických občanů už pro děti zde žijící mnoho dobrého udělala. Pro ty ostatní zatím několik informací.

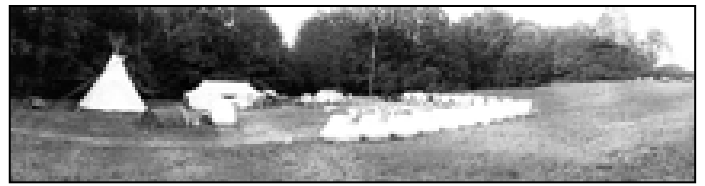

V DD Horní Čermná je umístěno 24 dětí z toho 7 dívek. Věk dětí se pohybuje zpravidla mezi třemi a osmnácti roky. Velká většina dětí zde prožívá celý úsek života a jejich rodiče o ně projevují buď zcela nepatrný nebo vůbec žádný zájem. Není ovšem pravdou, že jsou zde děti opuštěné a žijí bez lásky. Opuštěné jsou vlastní rodinou, ale všichni zaměstnanci domova mají děti rády. Ono ani není možné, aby k nim člověk nepřilnul, když je s nimi dnes a denně. Vedení domova i vychovatelé se starají, aby děti měly kromě povinnosti i dostatek pestré zábavy. Pro ilustraci - pořádá se zimní Pekačáda, účastní se karnevalu ve Výprachticích (také brigády), Lanškrounské kopy, Pohádkového lesa v Pardubicích, parkurových závodů v Litomyšli atd.

Každoroční hlavní akcí je letní prázdninový tábor, který organizuje vedení domova s týmem stálých spolupracovníků a za účinné podpory sponzorů, kterým touto cestou vyslovuji upřímné poděkování. Jedná se zejména o ing. Olivu, manželé Michnovi z Leto-

hradu, Vojenské posádky Kerhartice, výprachtického starostu JUDr. Stejskala a další.

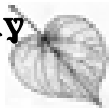
V příštím roce opustí dětský domov celkem 6 dětí. Odejdou - ale kam?

Je jim jen 18 a nemají rodinu ani příbuzné, kteří by o ně stáli. Určitým řešením jsou Domy na půli cesty. Tam mohou najít útočiště zhruba na 2 roky. Mají zde bydlení, pomoc při hledání zaměstnání a nezbytné rady pro orientaci v životě, který je přece jen úplně jiný než se jim jevil z bezpečí dětského domova. Jenže - bohužel - Domů na půli cesty je zoufale málo.

Většinou se naráží na nedostatek financí, ale i kupodivu na nesusouhlas mnoha občanů, kterým se vůbec nelíbí, že by právě v té, nebo jiné obci, mělo podobné zařízení vzniknout. Ale proč? Z čeho by měli mít lidé obavy? Tyto děti nejsou žádní potenciální kriminálníci. Chtějí žít normálně, založit obyčejnou rodinu, kterou samy nepoznaly. Potřebují jen trochu času, aby poznaly život „na vlastní kůži“, ne jen z vyprávění. Mohly by být časem pro vesnici přínosem - najít si bydlení, práci, mít děti. Pravda i v DD jsou děti, které o tyto hodnoty nestojí. Ale ty nebudou stát ani o Domy na půli cesty, už proto, že jako v každém podobném zařízení, zde existuje určitý řád, který se musí dodržovat. Nebojme se podat těm, kteří touží po spořádaném životě normálního člověka pomocnou ruku. Podpořme také všechny, kterým na budoucnosti těchto dětí záleží a pomozme tak dětem najít pevné a solidní místo v životě. Zaslouží si to.

Marie Ingrová

Zprávy o větru**K ZAMYŠLENÍ**

Vážení čtenáři Výprachtických novin, téměř půl roku se obyvatelé Vaší obce přiklání k příznivcům či odpůrcům výstavby větrné elektrárny v katastru obce, a to již jak z osobních, tak i z jiných důvodů. Část obyvatel však zůstává k tomuto problému lhostejná nebo přinejhorším má obavy vyslovit svůj názor. A právě ty, a je Vás většina, chci oslovit a zeptat se, zda opravdu chcete to větrné monstrum mít na dosah anebo na dohled.

O účinnosti větrných elektráren bylo napsáno velmi mnoho studií a proto každý máte nějaká čísla a představy, co to dovede, v hlavě. Já jsem se s touto problematikou seznámila již v devadesátých letech při svých cestách po Německu a Dánsku. Již tehdy jsem si říkala to je přímá nápad, ale doma bych je mít nechtěla. Pravda je, že tzv. větrné farmy byly vždycky situovány do kulturní a do pravých úhlů rozparcelované krajiny, která nemá s přírodou již nic společného kromě zelené barvy pěstovaných porostů. Katastrofální pohled poskytuje například i krajina v Rakousku, kterou se projíždí do Vídně. Nikdy elektrárny nebyly situovány, a to podtrhuji, do přírody, která je součástí chráněných území, jak je to navrhováno u nás.

Víte, byt nejsem věřící člověk, obdivuji krásu našich kostelů a poutních míst. Vždycky stojím v obci na významném místě a dominují krajině jako síla ducha a ne pýcha a síla člověka. Výprachtický kostel je takovouto duší krajiny, která by se větrným monstrem ztratila. Kdo z Vás ví, že před kostelem je kříž věnovaný obci v roce 1794 panem Bednářem a jeho paní. Takováto místa mají svou trvalou hodnotu a přinášejí morální sílu, kterou zejména v dnešní dravé době potřebujeme. Máte to štěstí, že žijete v krajině a přímo v přírodě, kterou zatím nepostihla nerozumná a devastující ruka člověka. Člověk 20. a 21. století ještě nic přírodě nevrátil. Tato Vaše, ale i naše příroda je největší devizou tohoto kraje. Ne větrné elektrárny. Asi se zapomnělo, že již nežijeme za železnou oponou a takovéto divy lidského umu a vynalézavosti máme možnost shlédnout jinde, tam, kam patří. Za přírodou sem budou lidé jezdit ale pořád, pokud si ji zachováme.

**VĚTRNÁ ELEKTRÁRNA
- EU PODPOROVANÝ ZDROJ ENERGIE**

Článek v Orlických novinách - nazvaný „Chtějí zachovat hodnoty přírody“, ze dne 4. září 2006, prezentuje jednostranný názor Občanského sdružení „Naše Výprachtice“. Sdružení vzniklo, mimo jiné, proto, aby zabránilo výstavbě větrné elektrárny ve Výprachticích. Podle odpůrců dojde k nenávratné devastaci přírody.

Existují nezvratné důkazy o tom, že vliv větrných elektráren na životní prostředí má účinky právě opačné. Navíc platí závazek naší republiky k EU, že do roku 2010 budeme vyrábět 8 procent energie z obnovitelných zdrojů. Jisté je, že i nadále budou ve výrobě dominovat tepelné a jaderné elektrárny. Další skutečností je, že téměř celý vyspělý svět se zajímá o výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů, kde se v současnosti využívá především energie vodní, větrné, v malé míře pak spalování biomasy a sluneční energie. Vodní elektrárny, a to především velké, se v naší zemi snad už nestavějí. Jediná naděje je ve výstavbě malých vodních elektráren. Po roce 1989 jich bylo i v naší oblasti několik postaveno, ale bohužel neznám jejich výkony ani rentabilitu.

Stát výrobu z OZE podporuje jednak proto, aby peníze zůstávaly alespoň z části doma a aby se jich opět část vrátila do státního rozpočtu v podobě daní. Hlavním důvodem je však to, že se jedná o tzv. „čistou“ výrobu elektrické energie. Tisíce tun zplodin z komínů elektráren si málo kdo dokáže představit, přesto se někteří brání větrným elektrárnám. Musíme si uvědomit, že během několika let začneme platit za každou koupenou tunu uhlí ekologickou daň. Tu budou platit samozřejmě i provozovatelé tepelných elektráren. Uvedené vy-

Jisté víte, že na území naší republiky je jen velmi málo míst, která odpovídají parametrům větru potřebného k trvalejšímu a dostatečnému pohonu vrtulí, aby elektrárna na sebe elektrinou vůbec vydělala (viz na internetu větrná mapa republiky zpracovaná odborníky AV ČR, kteří nemají žádný zájem, a ani by to neudělali, na zkeslování údajů). Odborný a vše vypovídající článek prof. RNDr. Františka Janoucha, CSc. byl uveřejněn v Právu 11. září 2006. Vyplývá z něj, cituji: „...“, že zatím postavené a provozované větrné elektrárny v České republice se příliš chlubit nemohou, pracují totiž s výkonem 7 - 8 procent ...“ a že vůbec není pravda, že budeme bez větrných elektráren o svíčkách a bez tepla a že nám tento typ elektráren zaručí do budoucna, že se tak nestane. Takovéto hororové scénáře, v době rychlého technického vývoje jak dobrých, tak špatných věcí, jsou přinejmenším nezdůvodněné.

Chce to hodně občanské statečnosti přiznat jiný názor, než má značná část obce, z jakýchkoliv důvodů. Ale stalo se. Ve Vaší obci, jako reakce na návrh výstavby větrné elektrárny, bylo těmito lidmi založeno Občanské sdružení Naše Výprachtice. Nejde jim o žádné materiální výhody, ty mohou spíše ztratit, ale o zachování čistoty přírody a s tím související, podle slov geologa, klimatologa a spisovatele Václava Cíčka, i jejího odrazu v nás (Václav Cílek: Krajiny vnitřní a vnější, nakladatelství Dokořán, 2. doplněné vydání, 2005).

Nic ještě není ztraceno, protože není rozhodnuto. Občanské sdružení oslovilo příslušné úřady jak z ochrany přírody, tak stavební úřady, kde upozornilo na neopominutelnost sdružení při indikovaných jednáních. Rozrůstá se o další členy, kterým není devastace přírody v okolí Výprachtic lhostejná. Prosím, respektujte jejich činnost a pokud budete mít dost síly a budete o tom přesvědčeni, pomozte nám chránit Vaši přírodu.

Kontaktní adresa: Občanské sdružení NAŠE VÝPRACTICE
Výprachtice 58, PSČ 561 34 - tel.: 465 391 116 nebo 604 573 226

RNDr. Jarmila Schlegelová,
předsedkyně občanského sdružení
Občanské sdružení NAŠE VÝPRACTICE

volá tlak na zdražování elektrické energie. Snad by bylo lepší, tyto státem vybrané daně investovat do podpory výroby čisté energie.

Mohu souhlasit s těmi, kdo tvrdí, že se mu větrná elektrárna nelíbí, protože z hlediska krajinotvorby se jedná o prvek, který může krajinu narušovat a zasahovat do ní. Rozhodně však nejde o nevratnou devastaci krajiny. Stavba větrné elektrárny je navíc stavbou dočasnou, což vylučuje nevratnost zásahu do krajiny. V okolí Výprachtic existuje řada staveb, které přírodu doslova hyzdí. Jednou z nich je vedení vysokého napětí, které necitlivě prochází právě místy, na kterých by mohlo s radostí spočinout oko turistů. Máme zde také různé věže mobilních operátorů, stožáry pro přenos televizního signálu apod. Podle stanov sdružení „Naše Výprachtice“ jsou základními cíli sdružení zejména ochrana přírody a krajiny a prosazování širší účasti veřejnosti v oblasti životního prostředí. Domnívám se, že obnovitelné zdroje energie do této koncepce sdružení určitě zapadají.

V článku se dále hovoří o tom, že uvažovaná větrná elektrárna bude ležet v trase tahů některých tažných ptáků. Zkušenosti z Rakouska a jinde ukazují, že větrná elektrárna ohrožuje chráněné druhy ptáků v daleko menší míře než běžná automobilová doprava, elektrická vedení a další civilizační vymoženosti.

Vím, že každý z občanů může mít na existenci větrné elektrárny různý názor. Pokud autor článku hovoří o snaze zachovat hodnoty přírody, pak vezte, že zájem zastánců větrné energie není s tímto v žádném případě v rozporu.

Zbývá podotknout, že se občané ve Výprachticích vyjádřili pro stavbu větrné elektrárny s tím, že větrnou elektrárnu podpořilo 79,18 % občanů, přičemž hlasovalo 87,09 % občanů.

Miroslav Stejskal, starosta obce Výprachtice

Zpráva o lidech

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ ZELENÁ LOUKA

Milí čtenáři a příznivci dobrých zpráv. Chtěli bychom se s Vámi podělit o událost, která se jednoho letního dne zrodila v Dolních Heřmanicích. Právě zde vzniklo občanské sdružení, které svou působnost zaměří na region Lanškrounska. Z lásky k přírodě jsme tomuto sdružení dali jméno Zelená louka.

Chtěli bychom Vám na úvod říci pár slov o tom, co nás vedlo k založení našeho sdružení. V naší společnosti nežijí pouze lidé, kteří jsou šťastní a materiálně zabezpečení. Nachází se v ní mnohdy i lidé, které něco trápí, jsou staří či nemocní, často i s pocitem zbytečnosti. Většina z nás již někdy pocítila chuť takovými lidem pomoci ale často nevěděla jak, neboť finanční pomoc není vždy to, co takový člověk v danou chvíli potřebuje. Často tak zůstává pouze u toho, že člověk je otevřený poskytnout pomoc, když je k tomu vhodná příležitost. Zelená louka nabízí široké pole této působnosti, kde svojí touhou pomáhat druhým může uplatňovat každý. Čistá nesobecká pomoc je pomoc oboustranná a prospěje i společnosti.

Pro mě a mého muže Michala je pomoc k člověku a všem živým bytostem denním chlebem a vodou. Bez toho by byl náš život pouhou prázdnotou. Taková služba je pro náš život palivem. Radost z ní je motor, který nás žene dál a činí nás šťastnými. Příroda jsou pro nás nejen zelené louky, les a potoky ale i vnitřní princip života uvnitř nás samých, uvnitř každé živé bytosti. Já jsem se na svých cestách životem setkávala hlavně s lidmi, kteří se věnují lidem, zejména jedná-li se o péči o chudé a nemocné. Už od narození jsem si byla vědoma sociálního citění a kde byla možnost, tam jsem ho uplatňovala. Moje sociální citění však vzrostlo když jsem se s rodiči přestěhovala do Afriky, kde moje maminka pracovala v nemocnici, kde se každý den setkávala s oběťmi nelidskosti.

Každý nemá to štěstí žít v zemi kde nelidskost a násilí nejsou denním rituálem, též mnohdy není bohatý, nehledě na to, že právě v tomhle opravdové štěstí nespočívá. K čemu je bohatství, když lidské tělo klátí nemoc? Též právě nemoc si člověka nevybírá, může postihnout chudáka i milionáře. Trvalé štěstí je výsledkem vzájemného soucítění, radosti z poskytnuté pomoci a má veliký význam pro lidské zdraví. Znovu a znovu jsem pocítovala tuto hlubokou pravdu, když jsem i já jako dobrovolník pracovala v nemocnici.

Činnost našeho sdružení se v užším kontextu zabývá vzájemným propojováním lidí. V praxi to znamená realizování aktivit vedoucích k vytváření pozitivních mezilidských vztahů v občanské společnosti. Tyto aktivity budou dosahovány s pomocí dobrovolníků a spoluprací s podobně zaměřenými organizacemi, prostřednictvím kulturních aktivit, studijních kruhů a publikační činnosti. Za tímto účelem občanské sdružení iniciuje a podporuje vznik nových dobrovolnických aktivit, organizuje výběr a školení dobrovolníků, bude též spolupracovat s obecním úřadem města Lanškroun a dalších vybraných obcí, se státními institucemi, poskytovateli služeb a dalšími organizacemi zapojených do dobrovolnických programů.

V současné době chceme naší činnost zaměřit hlavně na Domov s pečovatelskou službou a nově vystavěný Domov důchodců v Lanškrouně, kam bychom zpočátku směřovali dobrovolníky ponejvíce. Dobrovolníci se budou věnovat starým lidem, kteří jsou hendikepováni a kteří například nenacházejí v životě radost na samém jeho sklonku. Věnovat se v tomto směru znamená být společníky pro dlouhé chvíle, které dobrovolník může naplnit povídáním, četbou, vyprávěním a nebo čímkoliv, na čem se s klientem shodnou a co jim bude přínosem i radostí. Cílem této činnosti je zpestření dlouhých dní, které bývají pro hendikepované lidi opravdu dlouhé.

Ale protože jsme ze vsi, a máme rádi zdejší lidi a záležití nám na společném soužití a kultuře, chtěli bychom v Heřmanicích a Výprachticích zapustit kořínky pravidelných kulturních setkání, večerních víkendových programů. K tomu potřebujeme nejen prostory ale i vás, neboť právě pro vás budeme rádi tento program připravovat.

Později, pokud k tomu budeme mít podmínky, bychom do našeho

programu chtěli zařadit projekt podpory samostatného bydlení se zaměřením na oblasti, ve kterých je to opravdu potřeba. Jedná se o podporu při chodu domácnosti zejména starých špatně pohybujících se lidí, kterým například dlouhá zima zneprůjemňuje život. Jednalo by se o práci ku příkladu naštipat a nanosit dříví, zatopit. Práce jako je osobní asistence bychom chtěli nechat na pečovatelské službě.

Ráda bych řekla něco o tom, co je to „dobrovolník“ a co přinese klientovi. Dobrovolník je člověk, který zadarmo věnuje svůj volný čas tam, kde je to potřeba. Jedním slovem lze říci, že dobrovolník přinese klientovi společnost. Záleží na tom, co klient žádá, o co si řekne a co si bude přát. Dobrovolník je především společník. Může vyplnit prázdnotu dne, pomoci s adaptací v novém domově a částečně může nahradit přátel nebo příbuzné. Může se vytvořit i jistý druh přátelství, kdy se jeden na druhého těší a hned mají oba příjemnější život. Z mnohých zkušeností, ani dobrovolník neodchází s prázdnotou. Většinou prožívá naplnění a radost z toho, že je v dnešní době jeden z těch, kteří jsou schopni otevřít svá srdce a vydat z nich něco navíc. Pomoc blízkému či vzdálenému, poskytnutí sebe a svého času tam, kam je opravdu třeba, přináší štěstí trvalého charakteru. Právě toto dělá z člověka opravdového člověka. Co tedy tato služba přinese dobrovolníkovi? Může to být nejen radost z již zmíněného, ale též mu může ukázat směr osobního či profesního růstu. Tedy pomáhat lidem. Možná to může znít v této době otřepaně, ale je to právě to, co jakéhokoliv člověka, v jakémkoliv věku či době, potěší do podstaty. Člověk který dává, zároveň dostává. Pomoc člověku, upevňuje charakter a dobrý charakter posiluje zdraví člověka a též zdraví společnosti. Zdraví člověka je nejdůležitějším předpokladem pro zdravý a naplněný život. Takový člověk se učí být lepším člověkem. Učí se sám v sobě rozvíjet vlastnosti, které má od narození ve své výbavě, ale mnohdy si jich není ani vědom. Rozvíjí se v něm sociální citění, které je pro zachování lidské společnosti nejdůležitější. Dobrovolníkem se může stát každý. Student, pracující, důchodce i nezaměstnaný. Aneb být dobrovolníkem je přirozený projev člověka. Přesto je důležité, aby tato pomoc vycházela z čistého srdce a byla vykonávána bez očekávání. Zde je vyznání jednoho dobrovolníka, který se ve svém volném čase věnuje dětem:

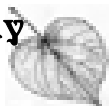
Jsem dobrovolníkem už pátým rokem a naprosto otevřeně mohu napsat, že je to TO největší co mě v životě potkalo. Za dobu co jsem dobrovolníkem jsem poznal desítky dětí, které potřebovali něčtí pomoc. A často vlastně stačilo jen tak „málo“ jako pohladit, usmát se nebo „jen tak“ být s nimi. Často přemýšlím o tom, co je to vlastně za sílu, která pohání mne i moje kamarády kolegy dobrovolníky. Kde se bere po tolika letech motivace a nadšení, které sice upřímně asi už není tak hurónské a bujare jako na začátku, ale zase nám dovoluje více si své prožitky užívat a vnímat je beze zbytků. Zatím nenacházím lepší odpověď než tu, že všichni cítíme, že naše práce má smysl, že v ní nacházíme uspokojení a že nás vnitřně velmi obohacuje a posiluje. Asi tak jako všechny ostatní dobrovolníky, kteří někde smysluplně působí již delší dobu. Dobrovolnictví je skutečně lidskou ctností, protože činí lidi lepšími. A to nemyslím v porovnání k ostatním nebo nedej Bože ke společnosti. Činí je lepšími před sebou samými. Kdo nevěří, at to zkusí.

Honza

Pohled z oken naší chaloupky je pohledem na spásané zelené louky. Je to pohled, který už sám od sebe člověku dodává duševní obnovu. Přejeme si, aby též naše Zelená louka byla místem duševní obnovy a to nejen pro cílové skupiny, ale i pro dobrovolníky a koordinátory a současně pro všechny, kteří s námi chtějí spolupracovat. Přejeme si navzájem propojovat naše aktivity aby se spojily v trvalé štěstí a lidskost. V případě Vašeho zájmu o dobrovolnictví v Zelené louce či jakoukoliv další spolupráci nás prosím kontaktujte na telefonním čísle 731 512 940. Budeme moc rádi. Připravujeme vlastní webovou stránku www.zelenalouka.org, které budete moci již brzo navštívit. Mějte s námi strpení. I my si troufáme doufat, že do měsíce budou plně funkční.

S láskou k lidem,

Táňa Mikušová a Michal Koudelka

Zprávy z mateřské školky

ZAČÍNÁME TŘETÍ ROK V NOVÉM

Nestačíme ani sledovat, jak ten čas rychle plyne. Před dvěma lety jsme se stěhovali do krásného nového objektu, do středu vesnice, do budovy Základní školy. Od roku 2003 jsme samostatný právní subjekt. Některé mateřské školy se sloučily se ZŠ, ale my v tom nevidíme žádný přínos.

V TĚLOCVIČNĚ

V letošním školním roce máme zapísaných 46 dětí, dojíždí k nám 5 dětí z Čenkovic, kde mateřskou školu nemají.

Děti jsou rozdělené do dvou tříd podle věku, pracují u nich tři učitelky, jedna kuchařka, školnice.

Co si ve školce uvaříme, to si také sníme. Ale přece jen s něčím Vás ráda seznámím.

Víte, jak probíhá jeden z mnoha dnů v naší školce? Veškerá činnost je formou hry. Děti získávají vědomosti z určitých oblastí nenápadnou a nenásilnou formou. A to naše učitelky stojí nemalý čas na přípravu, aby děti měly celý den naplněný zajímavými činnostmi.

Máme dobré vztahy s vedením ZŠ, p. ředitelem. Protože má velké pochopení pro sportovní činnosti dětí můžeme bez problémů využívat jak tělocvičnu tak i hřiště.

Paní učitelky z I. stupně navštěvují divadelní představení u nás ve školce.

NA FARMĚ U OVEČEK

Koncem školního roku se prvňáčci přicházejí pochlubit svým mladším kamarádům co už všechno umí, jací jsou z nich čtenáři.

Další hezkou akcí je vánoční besídka, na kterou pozveme rodiče a přátele dětí.

Po vánocích se už děti těší na dětský karneval, který se u nás koná pravidelně v únoru. Zde patří velký dík maminkám, které svým ratolestem vždy připraví krásné karnevalové masky.

A věřte nebo ne, ale i paní učitelky se ustrojí na karnevalový rej.

HRY NA ŠKOLNÍM HŘIŠTI

Aby se děti nebály vody začínáme s předškoláky jezdit v dubnu plavat do krytého bazénu do Lanškrouna. Je to i dobrá příprava na vstup do ZŠ, kde též posléze jezdí plavat.

HODINA PLAVÁNÍ ZAČÍNÁ

SKOKY DO VODY JISTÍ PANÍ UČITELKA

Poslední dobou se zavádí v ZOO koutek s domácí zvířenou, ale naše děti se vůbec nemusí bát, že domácí zvířata uvidí a poznají pouze v zoologické zahradě. Do našich vycházek patří návštěvy kravína, salaše, kde děti vidí, že kráva není fialová (Milka), že ovečky jsou pěkně kudrnaté a na co se používá vlna...

NA VYCHÁZCE U KRAVÍNA

(Pokračování na straně 8.)

Zprávy z mateřské školky

(Pokračování ze strany 7.)

ODJÍZDÍME NA VÝLET

Mezi nezapomenutelné zážitky patřil letošní výlet do indiánské vesničky, kde se děti seznámily s životem indiánů. Kdo se nebál mohl střílet z luku nebo jezdit na koni.

Ani při oslavách „100 let školy“ jsme nezůstali pozadu. Děti pod vedením p. učitelek vystoupily se svým kulturním programem.

STRÍLÍME LUKEM

V SEDLE INDIÁNSKÝCH KONÍ

Na závěr školního „školkového“ roku oslavujeme den dětí společnou hrou na šipkovanou s milým závěrem - což děti milují - opékáním párků v červené skále.

OPÉKÁNÍ PÁRKŮ U ČERVENÉ SKÁLY

A ještě nás čeká sportování na školním hřišti, kde závodíme jako velcí sportovci.

S předškoláky se loučíme společně s rodiči vycházkou do lesa, kde na ně čekají závěrečné úkoly a malá památka na léta strávená v MŠ, obvykle kniha.

Marie Hejlová, ředitelka MŠ
foto: archiv MŠ

Zprávy z TJ Sokol

VÝSLEDKY 19. ROČNÍKU BĚHU DO VRCHU VÝPRACHTICE - BUKOVÁ HORA

Kategorie junioři: 1. Pavel Hrdina - ABK Bravo Jablonné n. O., 2. Jiří Klíma - AK ASICS Kroměříž, 3. Stanislav Krejčí - ABK Bravo Jablonné nad Orlicí

Kategorie muži A: 1. Pavel Brýdl - X-AIR Ostrava, 2. Aleš Dedek - AK ASICS Kroměříž, 3. Michal Horáček - ISCAREX Č. Třebová

Kategorie muži B: 1. Josef Poduška - AC TEPO Kladno, 2. Aleš Stránský - ISCAREX Č. Třebová, 3. Petr Holub - PeTeAdr team

Kategorie muži C: 1. Miroslav Krupička - Jiskra Ústí n. O., 2. František Mach - Jablonec n. N., 3. Jaroslav Krsek - SMC Fort Ústí n. O.

Kategorie muži D: 1. František Krátký - Viking Králíky, 2. Petr Leszkow - MK Hlinsko, 3. Ota Sadílek - Atletika Albrechtice

Kategorie muži E: 1. Jaroslav Merta - Fenix Ski TEAM Jeseník, 2. Otakar Svatoš - ISCAREX Č. Třebová

Kategorie juniorky: 1. Iva Klímová - BATT Nové Město na Moravě, 2. Lucie Portyšová - ISCAREX Č. Třebová, 3. Adéla Stránská - ISCAREX Č. Třebová

Kategorie ženy A: 1. Lucie Navrátilová - TJ Lokomotiva Trutnov, 2. Jana Mannlová - ISCAREX Č. Třebová, 3. Lenka Dušková - ISCAREX Č. Třebová

Kategorie ženy B: 1. Lenka Jančaříková - AAC Brno, 2. Renáta Ouřecká - Atletika Albrechtice, 3. Eva Jirásková - ISCAREX Č. Třebová

Kategorie ženy C: 1. Miloslava Kepřtová - ISCAREX Č. Třebová, 2. Lenka Rossi - MK Seitl Ostrava, 3. Miloslava Vraštilová - Jilemnice

Účast: celkem 72 závodníků, z toho 53 mužů a 19 žen.

Lyžařský oddíl děkuje všem, kteří přispěli finančními i věcnými dary a všem, kteří dobrovolně a nezištně obětovali svůj volný čas pro zdárný průběh závodu.

Výprachtické noviny

Ročník: 10 **Číslo:** 9

Počet stran: 8

Počet výtisků: 430 ks

Uzávěrka: 15. září 2006

Vyšlo: říjen 2006

Uzávěrka příštího čísla: 15. října 2006

Vydavatel: Obec Výprachtice **Redakční rada:** JUDr. Miroslav Stejskal, Jana Skalická

Toto číslo VN obsahuje články dodané redakční radou a články s redakční radou konzultované.

Tiskne: TG TISK s. r. o., 5. května 1010, 563 01 Lanškroun, tel.: 465 322 270

Vychází 1x měsíčně zdarma

